GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

N^{ER} 131.

Poiedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

CZWARTEK DNIA 2 GRUDNIA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° **Reaumira.**

Dzień godzina		Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 8, 060	— 2. 3	100	wschodni słaby	pochmurno	
1.	12	„ 8, 126	— 0 6	100	połud: ws. mocny	„ „	
	8	„ 7, 906	— 0 8	100	wschodni „	„ „	
	9	„ 7, 900	— 1. 0	100	połud: ws. „	„ „	

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Kraków 2 *Grudnia.* — Wczoray, z powodu rocznicy wstąpienia na tron Nayjaśnieyszego Mikołaja I. Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, odbyło się w kościele katedralnym krakowskim na Zamku uroczyste nabożeństwo. Mszą S. celebrował JW. Pasterz dyecezyi, po którey odśpiewano Te deum i stósowne modlitwy o naydłuższe życie i szczęśliwe panowanie Jego Cesarsko Królewskiey Mości.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym
Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Podaje do powszechney wiadomości, iż Rządzący Senat uchwałą swą z d. 20 sierpnia r. b. do L. 4471 zapadłą, w moc art: 910 kod. cywil. zatwierdził legat przez s. p. Joannę z Grzembskich Mieroszewską, dla domu ogólnego schronienia ubogich, w summie złp. 1000 zrobiony; — czyn ten chwalebny uczucia moralne testatorki wskazujący, Wydział ninieyszym w pismach publicznych ogłasza.

W Krakowie d. 20 listopada 1830 r.

Senator Prezydujący *Sobolewski*
Konwicki S. W.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Londyn 20 — Bruxella 19 listopada.

Anglia. Dziennik ministeryalny Courrier w drugiem swojém odbiciu z dnia 19 wieczorem, ogłosiwszy poprzednio, że nowe ministerstwo zostało już mianowane, ogłosił następujący skład onegoż: Lord Grey pierwszym ministrem, — P. Brougham lordem kanclerzem, — lord Palmerston ministrem sekretarzem spraw zagranicznych, — margrabia Landsdown, prezesem tayney rady, — lord Althorp kanclerzem izby skarbowey, — lord Deconcannon ministrem woyny, — Pan Den-

mann jeneralnym prokuratorem. — Następnie mianowani zostali podług innych dzienników: lord Melbourn ministrem spraw zewnętrznych, — lord Goderich sekretarzem stanu do spraw osadniczych, — lord Durham wielkim strażnikiem pieczęci, — Sir James Graham pierwszym lordem admiralicyi, — P. Grant prezesem w wydziale spraw indyjskich, — lord Aukland prezesem trybunału handlowego, — P. Peulett-Thompson viceprezesem tegoż trybunału, — Sir Henry Parnell, (ten sam co był początkiem upadku ministerstwa xięcia Wellingtona) naczelnikiem mennicy, — lord Holland (*) kanclerzem xięztwa Lankaster, — lord Hill naczelnym wodzem siły lądowey, — P. Richmond jenerałem artylleryi, — P. Bickersteeh jeneralnym fiskusem, — a P. Spring Rice sekretarzem skarbowym. — Prawie cały dwór królewski za przykładem ministrow podał się do uwolnienia, a nawet między innemi lord Howe szambelan królowey. — Lord Grey, pod trzema następującemi warunkami, mającemi służyć za podstawę nowey administracyi, podjął się bydź pierwszym ministrem: 1) Aby ścisła oszczędność we wszystkich gałęziach administracyi zaprowadzona została; — 2) Aby Anglia niemieszała się w sprawy obcych mocarstw; — 3) Trzecim nakoniec warunkiem jest, umiarkowana reforma parlamentu. — Mówią, że król przychylił się od razu do wszystkich tych trzech warunków. — Jeszcze dnia 18 P. Brougham, miał długą naradę z lordem Grey. Król wynurzył wprawdzie swoje ubolewanie ministrom z powodu ich upadku; niebył atoli względem pewney ważney okoliczności, zgodnego z xięciem Wellingtonem mniemania. — Dnia 17 w wydziale spraw zagranicznych odbyła się wielka narada z posłami Francyi, Austryi, Rossyi i Pruss względem spraw niderlandzkich, na ktorey także i xiążę Wellington się znaydował. Narada ta, trwała nadzwyczay długo. (*) — W Londynie robią zakłady, że Hollendry jeszcze przed upłynieniem listopada będą musieli z Antwerpii ustąpić. — Ale to gra niepewna!... albowiem król niderlandzki w depeszy do swego posła w Londynie oświadczył się wyraznie z tém życzeniem, aby przy oddzieleniu Belgijów od Hollandyi, mógł się utrzymać przy Antwerpii. — Pogłoska jakoby Anglia wstawiała się za exministrami francuzkiemi, jest zmyśloną. — Dnia 19 spadły nagle papiery portugalskie, a to z powodu, że nowe ministerstwo, wcale niebędzie przychylném w sprawie D. Miguela.

Belgije. Kongress narodowy belgiyski, na posiedzeniu swem dnia 18 b. m. na którém się 188 deputowanych znaydowało, przyjął jednomyślnie następującą uchwałę: *Kongress narodowy, ogłasza niepodległość narodu belgiyskiego; nienaruszając w niczem stosunków xięztwa luxemburgskiego z związkiem niemieckim.* —

(*) *Do Berlina nadeszła wiadomość d. 25 z listów handlowych, że lord Holland został pierwszym ministrem; a przeto zachodzi sprzeczność, która w krotce się rozwiąże.*

(*) *Wiadomość umieszczona w niektórych dziennikach francuzkich, (patrz Gońcu krak: środowego) jakoby powyższy kongress londyński, zaraz na pierwszem posiedzeniu uchwalić miał: 1. że Belgija będzie niepodległym krajem, — 2. że Belgiyczykowie będą obowiązani wybrać przyszłego monarchę z domu Nassau, ale gdyby tego niechcieli, to niebędzie przyczyną zerwania pokoju, — 3. że poseł tymczasowego rządu Belgijów będzie przypuszczonym do narad, — 4. nakoniec, że niebędzie mógł bydź zaprowadzony w Belgijach kształt rządu republikanckiego; jest zupełnie zmyślona przez powyższe dzienniki i do brukowych bajek należy. Patrz protokoł pierwszey konferencyi londyńskiey z d 4 listopada w N. 125 Gazety Krakowskiey, dosłownie umieszczony. P. R.*

ROZMAITOŚCI.

Wyjazd Nagły. Xiążę Brunświcki w wiadomym liście, który napisał na godzinę przed nagłym swym wyiazdem z Londynu do króla angielskiego, przyznaie się: że wyieżdża z boiaźni rozruchów, ażeby potrzeci raz niebydź wystawionym na niebezpieczeństwo rewolucyi. (Znaydował się podobno na pierwszey w d. 27. 28. 29 w Paryżu; — drugiey doznał w swoiey własney stolicy xięztwa brunświckiego, trzecią bydź mniemał wiadomy rozruch pospólstwa londyńskiego, od razu przytłumiony.

Laharpe i Inowłodzanin. Godną uwagi iest rzeczą, że kiedy akademiia paryska, zatrudnia się obecnie nowém wydaniem pism Laharpa z 400 wizerunkami autorow w dziele iego wspomnionych; kuryer warszawski ma dziś iakiegoś korresspondenta w okolicach Inowłodza, ktory pisma tego szanownego autora, (day nam Boże i za 50 lat równego) nazywa ramotami.... i zarzuca mu, że po grecku nieumiał, dla tego że komedyi greckich za wzór doskonałości nieuznał. — Szanuymy starożytności!... są to święte zabytki, ale przez Boga! nieząślepiaymy się cudzemi zdaniami!... Komedya grecka była dobrą w swoim wieku — ale dziś ledwieby w Inowłodzu wystawioną bydź mogła. — Miłosierny Boże! kiedy też rozum będzie u nas miał wyższość nad uprzedzeniem i szałem?...(R.W.)

Sprzeczności w dzisieyszych zbytkach Anglii, z dawnemi. W roku 1234 krol angielski pierwszy raz spał na sienniku, bo dotąd niemiał tylko gołe deski na posłanie. — W roku 1245 większa część domów w Londynie była pokryta słomą, roku 1500 nieznano tam ieszcze kominów; grzano się przy ogniskach; — wino sprzedawane było w aptekach za lekarstwo; nieznano pojazdów, bogacze ieździli konno, sadzaiąc w tył za siebie Damy; — Podatki angielskie, w roku 1340 przyniosły do skarbu publicznego 30 000 workòw bawełny; sędziów i adwokatów płacono cynamonem i pieprzem; (*A teraz z pieprzem!*) roku 1344 pierwszy raz zaczęto bić w kraiu złote pieniądze; — pierwsze szpilki pokazały się r. 1343, dawniey Damy zapinały się patyczkami z drzewa; pierwsze iedwabne pończochy wdziała królowa Elzbieta r. 1561, a król francuzki r. 1547. — Co za różnica z naszym wiekiem? Dziś kucharki chodzą w jedwabnych pończochach.

Jeszcze kilka słów
o Sekcie żydowskiey Chassidim
z Kuryera Polskiego

Jako izraelita i przyjaciel reformy żydòw, nie megłem być obojętny na umieszczone w w tegoczesnych pism.ch perjodycznych artykuły o Chassidimach. Cieszyłem się owszem w sercu, że przedmiot ten, ze względu na wpływ jego szkodliwy, tak ważny, a od kilku lat zupełnie zapomniany, stał się przecież dziś celem uwag światłych izraelitów. Oby nieba błogosławiły dobroczynnym ich chęciom i pomyślnym skutkiem uwieńczyły, ludzkością tchnące ich usiłowania! Oby rząd łaskawy, przekonawszy się o szkodliwym Chassidimów wpływie, na cały ogół polskich żydòw, raczył przedsięwziąść zaradcze środki, na wyrugowanie z Polski tey zaraźliwey sekty! Nie jeden zapewne powie, i sam temu nie przeczę, że prześladować jaką sektę, byłoby to podać jey broń i wzmocnić ją w swoich zasadach. Ale pytam się: czyż się godzi z tego jedynie względu zostawać w bezczynności i spokoyném okiem patrzeć na szerzenie się tego zaraźliwego jadu, ktory zniwecza wszelkie zbawienne, bądź rządu,

bądź szczególnych indiwiduów usiłowania, ku oświeceniu i uszczęśliwieniu polskich izraelitów? Godziż się bezczynnością ośmielać tych zagorzalców, ażeby rozciągnęli despotyczne swoje panowanie nad niewinną naszą młodzieżą, i ażeby odjęli wszelką nadzieję poprawy żydów? Godziż się nareszcie zgubić umysłowo cały lud, w wieczney pogrążając go ciemności? O nie! aż nadto przeciwko temu powstaje głos ludzkości i prawdy! Gdyby wydany przez rząd przed kilką laty wyrok na tę sektę był uskuteczniony, jużby jey może teraz nie było, a każdy Izraelita polski mógłby się stać korzystnym członkiem społeczności. Ale ośmielona odwołaniem tego wyroku, sekta ta olbrzymim krokiem postępuje. Każdy dzień, każda chwila, że tak powiem, nowych jey jedna stronników. Pochlebiając namiętnościom, wabi ona do siebie młodych i niedoświadczonych żydków. Ona to rozpalając wyobraźnie młodzieży fanatycznym, granice rozsądku, prawdy i przyzwoitości przechodzącym mistycyzmem, niszczy w niey wszelkie zarody władz umysłowych, zdolności i talentów. Wszelki płomień oświaty razi zasłoną ciemnoty i niewiadomości powleczone ich oczy. Lecz pocóż mam się rozwodzić, mówiąc o szkodliwym Chassidimów wpływie? czyliż nie dosyć nam ich określił szanowny nasz Niemcewicz w romansie Leibe i Siora? Nie chcę wątpić, aby dzieło tego szanownego męża, co do celu swego tak użyteczne, nie było od rodaków czytanem. Krótko więc mówiąc: sekta Chassidimów jest jedną z głównych przyczyn umysłowey choroby żydów polskich, i póty ona nie przestanie gościć między nimi, dopóki sekta ta zupełnie zniesioną nie będzie. —I cóż pozostaje lekarzowi po wyłuszczeniu choroby pacyenta, jeżeli nie rychłe przedsięwzięcie skutecznych środków? — W imieniu zatem wszystkich przyjaciół reformy żydów, w imieniu samey ludzkości, błagam, aby rząd troskliwy o nasze dobro, raczył przedmiot ten ważny wziąść pod swoję rozwagę, a przekonawszy się o ile sekta ta jest na zawadzie ku powszechnemu oświeceniu, ku szczęściu Izraelitów; raczył uprawomocnić wydany przed kilku laty w tym względzie na tę sektę wyrok. Czyn ten ludzki i szlachetny zjedna mu większe jeszcze prawo do wdzięczności wszystkich dobrze myślących izraelitów.

L.... *Izraelita.*

Dnia 29 i 30 *Listopada* 1830 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	28	—	26	—	25	—	24	—
— Żyta	26	—	25	15	24	15	24	—
— Jęczmienia	18	—	17	—	16	—	15	—
— Grochu	22	—	20	—	19	—	18	—
— Owsa	9	—	8	24	8	15	8	—
— Jagieł	34	—	32	—	31	—	30	—
— Rzepaku	28	—	72	—	26	—	25	—

DONIESIENIE.